

Utrecht, St. Gerardus Majellakerk, 10-jarig jubileum aanwezigheid Broeders van Sint Jan in Utrecht, 4^{de} Zondag door het Jaar, 3 februari 2019

Tien jaar geleden, in juni 2009, belde ik – met zweet in de handen – aan bij het retraitscentrum Klein Sion, gelegen bij het dorp Leuvenheim. Voor de noeste Randstadters, die de hele wereld over trekken, maar die althans in Nederland zelf de Randstad zelden verlaten: Leuvenheim ligt op de grens van de Veluwezoom en de IJsselvallei even ten zuiden van Zutphen. Zo de Utrechtse gezichten voor mij aanziende, heb ik de indruk dat het voor velen onder u nog zoiets als Verwegistan is. Trouwens, als ik geen aartsbisschop van Utrecht was geworden, zou ik er zelf waarschijnlijk ook nooit geweest zijn. Maar hoe dan ook, ik drukte met zweet in mijn handen op de deurbel en waarom? Ik stond weer eens op het punt een van mijn snode plannen uit te voeren. En dat zijn er veel, zoals u regelmatig uit de media kunt vernemen.

Ik had namelijk een verzoek dat ik tot de broeders wilde richten. Zouden ze ja zeggen of neen? Wat was het geval? Ik wilde de Broeders van Sint Jan die in Leuvenheim de zorg hadden voor het retraitshuis en voor jongerenactiviteiten verzoeken deze plek te verwisselen voor Utrecht. Ik wilde hen naar Utrecht uitnodigen om twee belangrijke taken op hun schouders te nemen.

Op de eerste plaats de zorg voor het pastoraat in de H. Gerardus Majellaparochie, het centrum van een geloofsgemeenschap in een grote regio in en om Utrecht, waar ook veel jonge mensen en gezinnen kwamen en komen. Dit is een parochie die ondanks de stormachtige revolutie die in de Kerk heeft gewoed in de woelige jaren zestig, onder de bezielende leiding van pastoor Mensink een echt katholiek karakter in de viering van de liturgie en de geloofsverkondiging heeft behouden.

En op de tweede plaats wilde ik aan de broeders het pastoraat toevertrouwen van de studentenparochie die ik voornemens was op te richten, de huidige H. Thomas van Aquinoparochie.

Waarom koos ik juist de Broeders van Sint Jan voor deze beide opdrachten, zo zult u zich wellicht afvragen. Dat had te maken met hun charisma. De Broeders van Sint Jan willen Christus navolgen, uitdrukkelijk zoals de heilige Johannes, de jongste apostel en Evangelist, dat heeft gedaan.

Johannes werd vroeger wel de filosoof en tegenwoordig wordt hij vooral de theoloog onder de evangelisten genoemd. Hij belicht de diepere waarheid, de geloofsinhoudelijke betekenis die besloten ligt in de feiten uit Jezus' aardse leven en in Zijn woorden. In de Proloog van Zijn Evangelie zegt Johannes: "Werd de Wet door Mozes gegeven, de genade en de waarheid kwamen door Jezus Christus" (Joh 1,17). In de afscheidsrede na het Laatste Avondmaal in het Johannes-Evangelie noemt Jezus Zichzelf "de Weg, de Waarheid en het Leven" (Joh.14,6). Kortom, de waarheid is Jezus Zelf in Persoon. Hij, Gods mens geworden Zoon, openbaart ons God van binnenuit.

De Broeders van Sint Jan weten zich door God gezonden naar alle mensen die dorst hebben naar waarheid en liefde. En zij willen op basis van deze roeping die zij van God ontvangen hebben, plaatsen van vorming en gemeenschap aanbieden aan

mensen die op zoek zijn naar zingeving. En dat in het bijzonder voor jongeren en gezinnen.

Bij de verkondiging van de waarheid in Christus maken de broeders ook graag en met vrucht gebruik van de filosofie van Aristoteles, die door de heilige Thomas van Aquino in het christelijk en theologisch denken is opgenomen. En die een vruchtbare methode blijkt te zijn om mensen wier ogen door het verwarde denken van onze tijd voor het Evangelie gesloten zijn, als het ware 'af te halen' en tot Christus te brengen. Deze methode biedt vooral voor de studentenparochie gouden kansen.

Ik koesterde de verwachting dat het bijzondere charisma van de Broeders van St. Jan in Utrecht, bovendien een echte studentenstad, beter tot zijn recht zou komen dan in het afgelegen Leuvenheim. En in die verwachtingen ben ik allerminst beschaamd, integendeel: deze verwachting is door de broeders ten volle waargemaakt.

Toen ik tien jaar geleden mijn verzoek deed aan de huisoverste van de broeders in Leuvenheim, antwoordde deze dat hij daarover eerst met zijn religieuze overste, de vicaris van de congregatie voor Noordwest-Europa, overleg moest plegen. Maar aan zijn gezicht kon ik wel zien dat mijn verzoek in heel goede aarde viel. Het zweet in mijn handen toen ik aanbelde, bleek overbodig. Al spoedig zette de vicaris, verantwoordelijk voor de broeders in Nederland, het licht op groen en kwamen zij naar Utrecht.

Hier hebben jullie, Broeders van Sint Jan, jullie met groot enthousiasme op jullie nieuwe taken gestort. En daarbij ook ondervonden wat Christus navolgen betekent: evenals Jezus tijdens Zijn aardse leven zijn jullie de nodige hobbels tegengekomen. In de H. Gerardus Majellaparochie waren jullie meer dan welkom, maar jullie hadden en hebben uiteraard ook te maken met de nodige randkerkelijken. Zoals Jezus in Zijn eigen Vaderstad niet welkom was, zijn wij christelijke geloofsverkondigers ook niet altijd welkom onder mensen die katholiek gedoopt zijn, maar in de laatste decennia soms een diepe aversie hebben ontwikkeld tegen de boodschap van de Kerk, waar ze zelf lid van zijn. En al is ons eigenlijke Vaderland de hemel, op aarde is de Kerk in zekere zin ons vaderland. En in dit vaderland ondervinden we niet zelden veel weerstand. En dat terwijl merkwaardigerwijze onder mensen die die niet tot de Kerk behoren, er soms een onverwachte openheid is en althans nieuwsgierigheid naar waar wij voor staan. Toch hebben jullie de ervaring opgedaan dat voor een christelijke geloofsverkondiger Nederland, op Scandinavië en Tsjechië na het meest gesecculariseerde land van West-Europa, harde grond is om te bewerken.

Maar dit neemt niet weg dat jullie veel katholieken tot verdieping van hun geloof hebben gebracht door jullie vormingsactiviteiten, catechese, dagelijkse Aanbidding van het Sacrament van de Eucharistie en Getijdengebed. En ook hebben jullie menige niet-katholiek tot Christus en Zijn Kerk weten te brengen. Jullie charisma heeft hier in Utrecht de nodige vruchten afgeworpen.

Tot slot zou ik jullie, Broeders van Sint Jan voor jullie grote en grootste inzet in de afgelopen tien jaar in de heilige Gerardus Majellaparochie en de H. Thomas van Aquinoparochie van harte willen bedanken. Ik hoop dat jullie hier in Utrecht jullie zegenrijke werk tot in lengte van jaren zullen voortzetten. Daarvoor bidden wij allen de Heer van het kruis. Amen.